

JUKAJOKI

Kaksi suomalaista kylää yhdistää
voimansa pelastaakseen vesistönsä

A PRETTYGOODPRODUCTIONS FILM

DIRECTED BY TOM MILLER MUSIC BY KIMMO POHJONEN

PRODUCED BY TERO MUSTONEN, KAISU MUSTONEN, CHRIS MILLER, PAULA MILLER, PAUL BENSON, ADAM HIXON

EXECUTIVE PRODUCER NUIN-TARA KEY, JODI WHITE, KEN WHITE, JUNIPER HUNTER

PrettyGoodProductions ja OSK Lumimuutos

esittävät

Jukajoki

Tom Miller

ja

Nuin-Tara Key

elokuva

USA | 55 minuuttia | 2015 | Englanti / Suomi

Lehdistö ja media USA

PrettyGoodProductions
prettygoodproductions.net

Tom Miller
tom@prettygoodproductions.net

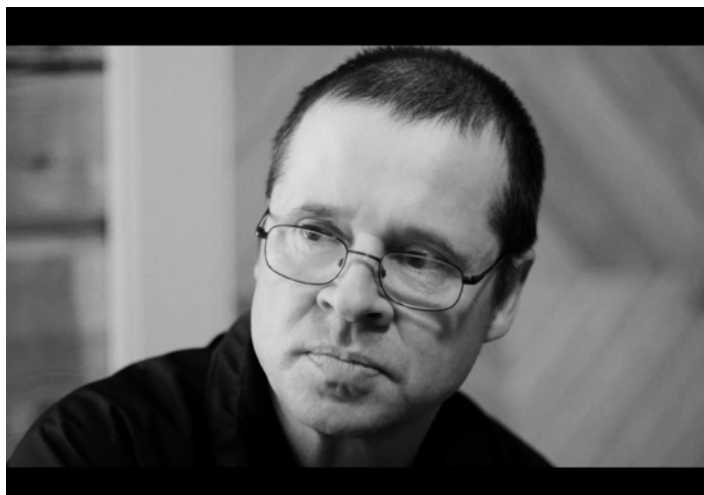
Lehdistö ja media Suomi

OSK Lumimuutos
www.lumi.fi

Tero Mustonen
tero.mustonen@lumi.fi

Kuinka kaikki alkoi:

Vuosien 2010 ja 2011 aikana turvetuotanto aiheutti kalakuolemia Kontiolahdella, Selkien kylässä sijaitsevalla Jukajoella.

”Pohdin, miksi niin monta loppia lenteli joen päällä. Menin tietysti tutkimaan asiaa ja siellähän oli kuolleita kaloja, vatsat ylöspäin.”

- Heikki Roivas
Kotitarvekalastaja
Selkien kyläläinen

Valuma-alueen yhteishallintalinta

Tämän paikallisen katastrofin seurauksena kylät ovat kehittäneet uudistuksia. Valuma-alueella sovelletaan kalastajien, metsästäjien, tiedemiesten, muiden toimijoiden sekä energiayhtiö Vapon yhteishallintaa, jossa jaetaan tieto ja tavoitteet vesistön tilan parantamiseksi.

”Toivon, että Jukajoen yhteishallinta tarjoaa malleja ympäri Suomea vesistöjen kunnostukseen. Vielä tärkeämpää on alueiden uudentyypinen hallinta, joka ottaa huomioon vallan, paikallisuuden, perinnetiedon ja tieteen viestit, jotta me kaikki selviämme. Perusidea kumpuaa tästä. Vaikka kaikilla on intressejä, tarpeita ja haluja, meidän on tehtävä kompromisseja, jotka vastaavat ajan haasteisiin. Päätösten tulee pohjautua ennen kaikkea viisauteen.”

-Tero Mustonen
OSK Lumimuutos
Selkien kyläyhdistyksen puheenjohtaja

Kylien yhteistyö

Jukajoen kunnostushanke on esimerkki siitä, kuinka pienet, kylien johtamat hankkeet voivat vaikuttaa asioihin nopeasti, positiivisesti ja pitkäjänteisesti. Niillä on myös alueellisia vaikutuksia.

“Yhden kylän hartiat eivät riitä näin isoon hankkeeseen. Mutta jos laitetaan kahdet pienet hartiat yhteen, taakka on helpompi kantaa.”

-Kalevi Hämäläinen
Alavin entinen kyläyhdistyksen puheenjohtaja

Uusi tapa toimia

“On tärkeää, että niin moni on lähtenyt toimintaan mukaan. Niin monta tahoa on tullut mukaan. Jokihanke on luonut hyvää, uutta ajattelua ja uskoa paremmasta.”

-Kaisu Mustonen
OSK Lumimuutos

Ohjaajan ajatuksia

Tom Miller

Tammikuu 2016

Kaksi vuotta sitten, kun kumppanini kanssa aloitimme tämän elokuvateon, meillä ei ollut aavistustakaan, kuinka puoleensavetäviä kaksi pientä suomalaiskylää voisivat olla. Mutta meidät vedettiin mukaan niiden elämään – esiin aukeava tarina, näiden paikkojen kauneus ja ihmisten lämmin vieraanvaraisuus, joita kohtasimme vierailujemme aikana, jättivät lähtemättömän jäljen.

Alunperin Jukajoki –elokuvan piti olla pelkästään opetuselokuva, mutta siitä kasvoi pian paljon merkittävämpi ja isompi tarina. Havahduin siihen, että joen kunnostus ei olekaan pelkästään tiedettä. Se perustuu yhtä lailla kylien perinteille, syviin suhteisiin luonnon kanssa, omavaraisuuteen ja kotiseuturakkauteen.

Näiden kylien kamppailu on samaan aikaan erittäin ajankohtainen ja universaali – miten löytää keinot, mullistavat tavat, joilla sekä perinne että nykyaika ovat tasapainossa. Se nojaa ajatukselle, että syöksyssämme tulevaisuuteen, emme sivuutakaan mennyttä, vaan muistamme, mistä olemme tulleet ja millainen historiamme on.

Tämä on tarina, joka minun oli kerrottava. Saimme paljon tukea Selkien ja Alavin kyliltä ja sekä tuotannollista tukea OSK Lumimuutoksesta. Näin Jukajoesta kasvoi elokuvadokumentti.

Elokvantekijänä eräs parhaista kokemuksista liittyy siihen, miten prosessi muuttaa meitä itseämme. Vaikka kuvasimme vain yhteensä viiden lyhyen viikon ajan, päivät järvillä ja metsissä jättivät syvän jäljen. Hanke avasi ennaltamäärittelemättömän, kaipaamani tunteen sisälläni, ehkä jonkinlaisen juurevuuden. Maisemakuvat, jään laulu ja hiljaisuuden tunnelmat ovat eräitä suosikkikohtauksiani elokuvassa. Myös suomalaisten kiinnittyminen paikkaansa ja yritykset ponnistella järven ja joen puolesta ovat olleet innoittavia. Se on avannut pohdintoja, joita tulen kantamaan loppuikäni.

Suomi on osa länsimaita, ja samaan aikaan ei kuitenkaan. Siellä on jotain muuta, jossa piilee oppitunteja meille kaikille. Näissä hiljaisissa, rauhallisissa kylissä aika on hidastunut. On ollut aikaa pohtia elämän tärkeimpiä sisältöjä. Havahduin merkittävään totuuteen – meidän tulee varjella niitä paikkoja, jotka ovat meille kaikista tärkeimpiä. Tuntemme ne paremmin, kuin kukaan muu. Nämä paikat innostavat ja ohjaavat meitä. Ja lopulta, niiden säilyminen takaa selviytymisemme.

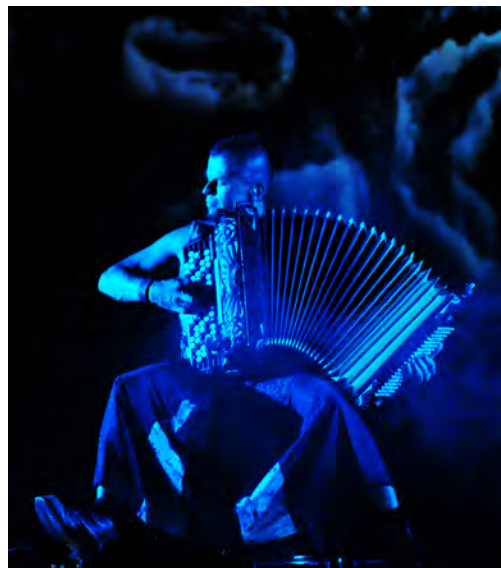

Kimmo Pohjonen musiikki

Jukajoki –elokuvassa on useita kansainvälisesti arvostetun muusikon, Kimmo Pohjosen musiikkikappaleita

Suomalainen haitariseikkailija ja –uudistaja, Kimmo Pohjonen, on kansainvälisesti tunnettu aiheutettuaan vallankumouksen haitarimusiikin, äänen ja esityksen saralla. Hänen kustomoitu, sähköistetty ja midi –vahvistettu instrumenttinsa sekä laulu, surround–äänet ja ääninäytteet ja valotyöskentely luovat ainutlaatuisen esityksen.

Kimmo Pohjonen onkin visionääri, jolla tuntuu olevan loppumaton energia. Hänen juurensa ulottuvat aina neljän vuosikymmenen taakse musiikillisesti – mukana on folk-, tanssi-, klassista, rock-, kokeilevaa ja teatterimusiikkia kaikilla mahdollisilla tavoilla – kaiken keskiössä on haitari. Pohjosen opinnot rohkealla Sibelius –akatemian kansanmusiikkiosastolla takasivat vahvan pohjan, josta kumpuaa kansainvälisesti menestyneen tähden ja esittäjän olemus.

”Jukajoki – elokuvassa oli hienoa olla mukana. Nämä kylät pelastavat vesistöään uudella tavalla, joka nojaa perinteeseen ja maaseudun ihmisten yhteistyöhön. Se toimii esimerkkinä jokien puolesta kaikkialla.”

– Kimmo Pohjonen, tammikuu 2016

Elokuvan tekijät tapasivat Kimmon Selkiellä kesäkuussa 2015 ja suunnittelivat elokuvan ääniraidan, samalla kun kalastettiin ja saunottiin.

Tuotantokuvia

Tuotantoryhmä

Tom Miller

Ohjaaja / kuvaaja

Tom Miller on elokuvantekijä, taiteilija ja muusikko. Hänen tuotantoyhtiönsä PrettyGoodProductions keskittyy sosiaalisen oikeudenmukaisuuden, taiteen ja ympäristön aiheistoihin. Tom on kuvannut yli 20 lyhytelokuvaa, toteuttanut monivaiheisen yhteisöpohjaisen tarinankerronta –hankkeen ja opettanut elokuvantekoa ympäri maailmaa. Portlandissa, Oregonissa toimiva Alkuperäiskansojen nuoriso – ja perhekeskus, Native American Youth & Family Center (NAYA) on palkinnut Millerin työn osana paikallisyhteisön kehitystä.

Millerin lyhytelokuva This Land is for All of We vuodelta 2014 on ollut maailmanlaajuinen hitti. Se on johdattanut lukuisat toimittajat valta lehdistössä kirjoittamaan Nicaraguan Gran Canal –hankkeesta. Muun muassa Al Jazeera America ja Vice –lehti ovat raportoineet Millerin aineiston pohjalta.

Nuin-Tara Key

Vastaava tuottaja

Nuin-Tara Key on Jukajoki –elokuvan vastaava tuottaja. Hän työskentelee yhteisöpohjaisen, sosiaalis-ekologisen muutoksen asiantuntijana. Key on työskennellyt kaupunki- ja maakuntakaavoituksessa. Hän omaa vaikuttavan työhistorian, jonka avulla voi kertoa monimutkaisista ympäristö- ja kehitysasioista laajoille yleisöille. Se pitää sisällään sekä yritys- että julkisen sektorin ja yhdistysten parissa tehtyjä hankkeita. Keyn omien sanojen mukaan hän toimii ilmastonmuutoksen, tutkimuksen, politiikan ja tarinankerronnan leikkauspisteissä. Hänen tavoitteenaan on syventää ilmastonmuutoksen sosiaalisen todellisuuden ymmärrystä.

Tero Mustonen

Tuottaja

Tohtori Tero Mustonen on Selkien kyläpäällikkö ja OSK Lumimuutoksen tutkija. Hän edistää työssään metsäsuomalaista luontosuhdetta ja –ajattelua. Aiemmin hän on toiminut muun muassa Arktisen Neuvoston pääkirjoittajana Arctic Biodiversity Assessment –monimuotoisuusarviossa. Mustonen työskentelee OSK Lumimuutoksessa, joka on voittoatavoittelematon kulttuuri- ja ympäristöjärjestö Pohjois-Karjalassa, Suomessa. Lumimuutoksella on myös laaja kansainvälinen yhteistyöverkosto Kanadassa, Alaskassa, Islannissa, Ruotsissa, Norjassa, Siperiassa ja muualla kalottialueella paikallis- ja alkuperäiskansojen parissa. Mustonen on sukupolvensa tunnetuimpia ilmastonmuutoksen, kalottialueen ja luontaistalouksien tutkijoita. Hän on kirjoittanut yli 12 kirjaa, mukaan lukien palkitun Eastern Sámi Atlas –teoksen. Mustonen on myös ammattikalastaja, talvinuottaaja. Hän on voittanut useita ihmisoikeus- ja ympäristöpalkintoja.

Kaisu Mustonen

Tuottaja

Tutkija Kaisu Mustonen työskentelee OSK Lumimuutoksessa. Hän omaa laajan kenttätökokemuksen kalotti- ja havu-metsävyöhykkeeltä. Mustonen on työskennellyt arktisessa Alaskassa, Kanadassa, Islannissa, Saamelaisalueella ja Siperiassa. Hän on erikoistunut naisten perinteiseen tietoon, elinympäristöjen kunnostamiseen, luontaistalouksiin ja luonnon monimuotoisuuteen.
